Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Kaakkois-Suomen TE-toimiston Kymenlaakson liiton valtuuttamana antama lausunto HE 93/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämispalveluista, alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta, yksityisistä työnvälityspalveluista sekä taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Pidämme kannatettavana mahdollisuuksien laajentamista palvelutuotannossa. Koska varsinaista minimisisältöä tai ”riittävän” käsitettä ei kuitenkaan ole käytännössä määritetty, voi se johtaa tarjolla olevien palvelujen suureen vaihteluun eri maakuntien välillä. Valinnanvapaus asettaa pienillä alueilla pienet palveluntuottajat heikkoon kilpailulliseen asemaan, koska niillä ei ole mahdollisuutta varautua kysynnän vaihteluun vastaavalla tavalla kuin hankittaessa kilpailuttamalla tietty määrä palvelua. Arviomme mukaan esityksen mukaisena toteutettu uudistus voi vaarantaa sekä henkilöasiakkaiden että palveluntuottajien tasapuolisen ja yhdenvertaisen kohtelun.

Työnhakijoiden palvelutarpeen arvioinnin siihen liittyvine päätöksineen tulisi esityksestä poiketen olla maakunnan järjestämis- ja tuottamisvastuulla siten, että maakunta voisi tarvittaessa hyödyntää ulkopuolisia palveluntuottajia arvioinnin tukena. Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään merkittävää julkista valtaa ja olisi myös hallinnollisesti selkeämpää, mikäli se olisi maakunnan vastuulla, vaikka palveluntuottaja tuottaisikin arviointia tukevaa palvelua ja tietoa.

Maakunnan osaamisen kehittämispalveluissa tulisi huomioida kasvupalvelukoulutuksen rinnalla nykyistä vastaavasti TE-toimistojen ja ELY-keskusten roolit ja tehtävät liittyen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen työvoimakoulutukseen. Tämä koulutus muodostaa työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen rinnalla merkittävän osan työnhakijoiden osaamista kehittämistä edistävästä palvelukokonaisuudesta. Osaamisen kehittämistä edistävien palvelujen osalta olisi myös selkeämpää, jos kaikki em. koulutukset niiden työnhakija-asiakkaisiin liittyvien tehtävien osalta olisi määritetty saman lakikokonaisuuden alla. Tässä uudistuksessa ollaan siirtämässä julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaista työttömyysetuudella tuettua omaehtoista opiskelua kokonaisuudessaan työttömyysturvaan liittyvään lainsäädäntöön. Erilaisten työnhakijoille

kohdennettujen osaamispalvelujen määrittyessä eri laeissa samoissa koulutusryhmissä opiskelevilla työnhakijoilla voi olla erilaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Esityksessä laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta viitataan palkkatuen rahoittamiseen ja päättämiseen maakuntien yleiskatteellisesta rahoituksesta. TE-toimiston palkkatuetun työn ja starttirahan rahoittamiseen käytetään nykyisin osin myös sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan momentin 33.20 määrärahoja. Jotta sekä palkkatuki että starttiraha olisivat tasapuolisesti käytettävissä eri maakunnissa myös tulevaisuudessa, tulisi maakuntien voida myöntää em. tukia nykyistä vastaavalla tavalla osin STM:n momentilta.

Esityksessä maakunta on myös rajattu pois niiden työnantajien joukosta, jolle voidaan myöntää palkkatukea 24 kuukaudeksi kerrallaan muihin kuin elinkeinotoimintaan katsottaviin tehtäviin suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja. Tämä tukimahdollisuus tulisi olla käytössä myös maakunnilla. Ylipäätään palkkatukea tulisi voida myöntää myös merkittäväksi työllistäjäksi muodostuville maakunnille vastaavilla edellytyksillä kuin muillekin työnantajille.

Vaikka mahdollisuudet tuottaa palveluja periaatteessa monipuolistuvat esitettyjen muutosten myötä, ne vaikuttavat arviomme mukaan negatiivisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työttömien palvelujen saatavuuteen. Nykyisen lainsäädännön puitteissa TE-toimisto on voinut myöntää työllisyyspoliittista avustusta kolmannen sektorin toimijoille, jotka edistävät heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä tehden samalla merkittävää työtä myös syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja osallisuuden lisäämiseksi. Tämä mahdollisuus on esitettyjen lakimuutosten myötä poistumassa, emmekä pidä muutoksen suuntaa tältä osin kannatettavana.

Palvelujohtaja Tiia Piikki

LIITTEET Kirjoita tähän

JAKELU Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TIEDOKSI Kymenlaakson liitto